

Kommittédirektiv

Tilläggsdirektiv till NISU 2014 (Fö 2013:04)

Dir.
2014:66

Beslut vid regeringssammanträde den 8 maj 2014

Utvidgning av uppdraget

Regeringen beslutade den 28 november 2013 kommittédirektiv om strategi och mål för hantering och överföring av information i elektroniska kommunikationsnät och it-system (dir. 2013:110). Utredningen har tagit namnet NISU 2014.

Utöver det ursprungliga uppdraget ska utredaren undersöka de rättsliga förutsättningarna för SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm) att inrätta och driva ett system för viktigt meddelande till allmänheten (VMA) via mobil och fast telefoni vid allvarliga olyckor och kriser. Utredaren ska i det sammanhanget undersöka om det finns behov av ny eller ändrad lagstiftning och i så fall lämna fullständiga författningsförslag.

Detta tilläggsuppdrag ska redovisas senast den 31 december 2014. Det ursprungliga uppdraget ska fortfarande redovisas senast den 1 december 2014.

Viktigt meddelande till allmänheten

Programföretag som sänder radio och tv har under lång tid omfattats av krav att sända viktiga meddelanden till allmänheten. Av 4 kap. 9 § 15 radio- och tv-lagen (2010:696) framgår att ett tillstånd att sända tv eller sökbar text-tv får förenas med villkor om skyldighet att kostnadsfritt sända meddelanden som är av vikt för allmänheten, om en myndighet begär det. Det finns möjlighet att ställa sådana villkor även för ljudradio, se 11 kap. 3 § 15 samma lag. Enligt

sändningstillstånden för Sveriges Radio AB och Sveriges Television AB, vilka beslutades av regeringen den 19 december 2013, ska bolagen kostnadsfritt sända meddelanden som är av vikt för allmänheten om en myndighet begär det (Ku2013/2524/MFI och Ku2013/2525/MFI).

Att ett system för varning och information genom mobiltelefoner bör införas stegvis anges i propositionen Samverkan vid kris – för ett säkrare samhälle (prop. 2005/06:133, bet. 2005/06:FöU9, rskr. 2005/06:295-296).

Regeringen bemyndigade den 20 november 2008 (Fö2008/3431/SSK) chefen för Försvarsdepartementet att underteckna alarmeringsavtalet (Fö2008/3587/SSK) mellan Svenska staten och SOS Alarm. I regeringsbeslut den 28 februari 2013 (Fö2013/468/SSK) anges att parterna efter förhandling enats om tillägg till alarmeringsavtalet som innebär att SOS Alarm under 2013 ska inrätta ett nytt tekniskt system för VMA via mobil och fast telefoni vid allvarliga olyckor och kriser. SOS Alarm ska därefter svara för driften och underhållet av systemet. Det nya tekniska systemet ska komplettera de befintliga systemen för varning. SOS Alarm ska enligt tilläggsavtalet även i samverkan med berörda aktörer undersöka förutsättningarna för att med det nya tekniska systemet nå svenska mobilabonnenter som befinner sig i annat land i händelse av en allvarlig olycka eller kris. SOS Alarm ska vidare under 2013 säkerställa att ansvariga aktörer bereds möjlighet att leverera samordnad och kvalitetssäkrad VMA vid allvarliga olyckor och kriser. Tjänsten ska vara en del av det totala VMA-systemet. I regeringsbeslut den 13 februari 2014 (Fö2014/280/SSK) anges att parterna enats om att ovan nämnda uppdrag ska fortsätta under 2014.

Under arbetet med att inrätta ett system för VMA via mobil och fast telefoni vid allvarliga olyckor och kriser har SOS Alarm uppmärksammat regeringen på att det kan finnas behov av ändringar i befintlig lagstiftning för att SOS Alarm ska kunna inrätta och driva systemet. SOS Alarm gör bedömningen att föreslagen behandling av abonnentuppgifter kan ske med stöd av personuppgiftslagen (1998:204). Enligt SOS Alarm krävs det emellertid reglering i lagen (2003:389) om elektronisk

kommunikation för att teleoperatörer ska kunna skicka VMA per sms till de mobilabonnenter som befinner sig inom ett visst drabbat område, (N2013/5082/ITP).

Tilläggsuppdraget om ett system för viktigt meddelande till allmänheten

Att varna eller informera allmänheten vid olyckor eller vid överhängande fara för olyckor, andra allvarliga händelser eller för spridning av allvarlig smittsam sjukdom är viktigt för att hindra och begränsa skador på liv, hälsa, egendom eller miljö. Utnyttjande av informationsteknik och elektroniska kommunikationsnät kan vara ett värdefullt komplement till det befintliga VMA-systemet. Det är angeläget att varnings- och informationsarbetet präglas av snabbhet och tydlighet. Detta ställer stora krav på de tekniska systemens tillgänglighet och säkerhet. Det är också viktigt att det finns rättsliga förutsättningar för att systemet ska kunna användas på ett lämpligt och effektivt sätt.

Utöver det ursprungliga uppdraget ska utredaren

- undersöka de rättsliga förutsättningarna för SOS Alarm att inrätta och driva ett system för VMA via mobil och fast telefoni vid allvarliga olyckor och kriser,
- i sitt arbete särskilt uppmärksamma behovet av skydd för den personliga integriteten, och
- undersöka om det finns behov av ny eller ändrad lagstiftning och i så fall lämna fullständiga författningsförslag.

I uppdraget ingår inte att bedöma eller ta ställning till olika tekniska lösningar som kan användas för att inrätta eller driva VMA.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska beskriva eventuella konsekvenser av sina förslag för statliga myndigheter, landsting, kommuner, operatörer och andra relevanta aktörer som kan beröras.

Om förslagen påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, landstingen, kommunerna eller enskilda ska en beräkning av dessa konsekvenser redovisas och utredaren ska föreslå finansiering för detta. Om förslagen får konkurrensmässiga eller samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt ska dessa redovisas. När det gäller kostnadsökningar och intäktsminskningar för staten, landstingen eller kommunerna ska utredaren föreslå en finansiering. Sådan finansiering ska föreslås ske inom området och gällande ekonomiska ramar.

Om något av förslagen påverkar det kommunala självstyret ska utredaren särskilt redovisa dessa konsekvenser och de särskilda avvägningar som lett till förslagen, i enlighet med bestämmelserna i 14 kap. 2 och 3 §§ regeringsformen.

Samråd och redovisning av tilläggsuppdraget

Utredaren ska löpande hålla Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) informerat om arbetet. Vid genomförande av tilläggsuppdraget ska utredaren inhämta synpunkter från SOS Alarm, Datainspektionen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Post- och telestyrelsen.

Detta tilläggsuppdrag ska redovisas senast den 31 december 2014. Det ursprungliga uppdraget ska fortfarande redovisas senast den 1 december 2014.

(Försvarsdepartementet)